

Otázka: Pedagogická profese a osobnost pedagoga

Předmět: Pedagogika, Psychologie

Přidal(a): vv

Pedagog = osoba, která realizuje edukaci

- formativně působí na jedince nebo skupinu
- připravuje žáka na vstup do společnosti
- opírá se o to co žákovi dala rodina
- je to formativní činitel

Osobnost = určité způsoby chování a jednání, které má každý jedinec

- = někdo, koho obdivujeme, kdo má něco, co ostatní nemají (nějaký náš vzor)
- např. malé děti berou pedagoga jako vzor, napodobují jeho chování, protože v něm vidí autoritu a jeho jednání bere jako to správné

Druhy osobností pedagoga

- pedagogem může být rodič i přes to, že nemá potřebnou odbornou kvalifikaci pro vzdělávání
- učitel MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, ZUŠ
- vychovatel v ŠD, DM ne družinář
- vedoucí kroužků či volnočasových aktivit, trenér
- animátor = připravuje program
- mentor = pracuje s jedinci, předává jim zkušenosti
- tutor = stará se o určitou skupinu žáků či studentů a konzultuje, procvičuje, probírá

s nimi nějakou látku

Pedagog: řídí činnost žáků

- Organizuje: žáka, prostředí, výběr metod pro výuku
- Kontroluje: práci žáka, vhodnost metod
- Vysvětluje: cíle, postupy
- Využívá: metody, zásady, motivaci a různé organizační formy (práce ve skupině, dvojicích) + určuje místo pro tyto aktivity
- Vychází: z plánů, řádů, příprav, vzdělávacích programů

Předpoklady pro kvalitní výkon pedagogické práce

- osobnostní předpoklady vlastnosti
  - kladný vztah k práci, k žákům, všeobecný životní rozhled
  - pedagogický takt, empatie, obětavost
  - aktivita, přímost, čestnost, skromnost, cit pro spravedlnost, důslednost
  - sebekritika, konstruktivní kritika, sebeovládání, rozhodnost, vytrvalost a zásadovost
  - schopnost rozpoznat jeho individuální potřeby
  - schopnost vytvořit bezpečné prostředí pro edukanty,
- dovednostní předpoklady
  - ovládání základů pedagogiky
  - praktické dovednosti z kurzů
  - základy z výchov
  - ovládání metodiky výchovy
- všeobecné vzdělání
  - rozšířené obzory aby dokázala poradit
  - všeobecný přehled, abychom uměli odpovědět dítěti na dotaz popřípadě ho odkázat na zdroj kde si odpověď může dohledat protože ani učitel není vševědoucí
- odborné vzdělání

Typologie pedagoga

- = rozdělení pedagogů do skupin podle nějakých společných vlastností
- každý typ pedagoga je namíchaný s jiným typem (nikde nenajdeme ryze čistý typ pedagoga)

1. pedagog preferuje objekt vzdělávání anebo rozumovou stránku vzdělávání (z hlediska obsahu výchovy)

- a) pайдotrop (paidos=dítě) – preferuje žáka jako osobnost
  - přistupuje po emocionální stránce
  - reaguje na potřeby edukantů, improvizuje, snaží se získat si jejich důvěru a zájem
  - nejvíce v MŠ + 1. stupni ZŠ
  - převahuje citová stránka nad rozumovou
  - dobrý pro mladší děti
  - většinou tolik nenaučí
- b) logotrop (logos=slova) – preferuje výklad
  - přesně a přísně dodržuje vzdělávací program
  - preferuje rozumovou stránku nad citovou
  - od 2.stupně ZŠ výše
  - hodiny bývají monotóní
  - chybí individuální přístup
  - stihne probrat více učiva
  - chybí empatie
  - někomu může vyhovovat

2. podle přístupu k žákům

- a) *autoritářský typ*
  - na žáky má své vlastní požadavky (vysoké, náročné)
  - nebere v potaz názory ani potřeby žáků
  - žákům moc nevěří a neustále je kontroluje
  - autoritu si vynucuje přísností,
  - paradoxně dosahuje dobrých výsledků (děti se ho bojí, a proto se učí)
  - žák bývá pasivní, neprojevuje aktivitu, protože ví, že není vítána
- b) *liberální typ* (Kubátová, Černá)
  - žáci mívají až bezmeznou volnost
  - jeho práce je nepromyšlená a chaotická
  - žáci volnosti zneužívají, pedagog nemá mezi nimi vedoucí roli
- c) *demokratický typ*
  - vychází žákům vstříc, ale má určitá pravidla

- respektuje názory žáků, dokáže přijmout i nesouhlas
- smysl pro kompromis
- spolupracuje s žáky
- dosahuje dobrých výsledků a děti s ním spolupracují
- *d) autoritativní typ*
  - něco mezi autoritářským a demokratickým typem
  - má přirozenou autoritu
  - je přísný směrem k plnění požadavků, žáci ho ale respektují, protože i on respektuje je
  - žáci sním rádi spolupracují a nebojí se ho

3. podle vztahu k výchovně-vzdělávací (edukační) práci

- *a) vědecko-systematický typ*
  - pedagog, který má promyšlené metody
  - upřednostňuje přesně daný systém, který i dodržuje
  - téměř vůbec neimprovizuje
  - náhoda a improvizace nemá v jeho práci místo
  - klade důraz na vědomosti, znalosti a návyky
  - je cílevědomý
  - učivo vysvětluje odborně
- *b) umělecký typ*
  - člověk pracující spontánně, přirozeně; improvizuje
  - má velkou fantazii a představivost
  - působí hodně na citovou stránku žáka
  - rozvíjí nápady žáků
- *c) praktický typ*
  - hravě si poradí i s větší skupinou žáků
  - zručný, oblíbený, sportovní typ
  - organizuje různé soutěže
  - rovnoměrně rozvíjí žáka
  - málo improvizuje
  - často se dostává do vedoucích funkcí

Způsoby nabytí odbornosti

- vystudujeme: -střední pedagogickou školu (předšk. a mimošk. PG, pedagog. Lyceum)

- VOŠ PG (titul dis. =diplomovaný specialista)
- VŠ – pedagog. Fakulty (jakýkoliv zvolený obor + jeho didaktika; složení kurzu pedagog. minima)

Co kdo očekává od pedagoga

- dítě: laskavost, že ho dokáže zabavit, nebude na něj křičet, že si s ním bude učitelka hrát, bude se mu věnovat
- rodič: zodpovědnost, spolehlivost, individuální přístup při práci s jeho dítětem
- nadřízený: zodpovědnost k práci, dobrý vztah s kolektivem, dochvilnost, dodržování pracovní doby,
- kolegové: respekt, vstřícnost, spolupráci, nápomocnost, upřímnost, nekonfliktnost, originalitu, schopnost přijímat a dávat rady
- společnost: všeobecný, společenský rozhled, rozhled v rámci výchov, metodiky a věd, určité charakterové a volní vlastnosti, potřebnou kvalifikaci pro výkon profese

Pracovní činnosti pedagoga

- *co budeme splňovat pro nadřízeného:*
  - podílet se na přípravě ŠVP,
  - plánu školní družiny, tvorbě plánu pro nezvýhodněného jedince, plánu pedagogické podpory
  - hledá vhodné metody a způsoby pro realizaci edukace
  - provádí evaluační činnosti = sleduje a posuzuje účinnost vzdělávacího programu, hodnotí výsledky své práce, pokroky dětí a podle výsledků upravuje TVP
  - přizpůsobovat výuku věkovým a individuálním potřebám žáků, snahu se o individuální přístup k nim
  - dále se sám vzdělává
  - zajistit dětem pocit dobrého, bezpečného prostředí, podporovat a vzdělávat je takovým způsobem, aby z učení měly radost
- *co budeme splňovat pro rodiče:*
  - vytvořit partnerské vztahy mezi školou a rodiči
  - neznevažování výchovy a názorů a činnosti rodičů
  - vedení dialogu o prospěchu a aktivitě jejich dítěte

- zapojení rodičů do výuky pomocí dotazníků a např. diskuse

Jaké schopnosti(dovednosti) by měl pedagog mít? (co se od něj očekává?)

- projekční neboli plánovací schopnosti – schopnost přípravy, plánování
- řídicí schopnosti – organizační, dovede řídit činnost dětí
- komunikativní schopnosti – dokáže komunikovat s žáky, rodiči, ostatními učiteli
  - je nutné mít s dítětem dobrou komunikaci
  - komunikace by měla mít svá pravidla, aby došlo k porozumění; jiná pravidla bude mít komunikace s rodiči a kolegy
- diagnostické schopnosti – na základě porozumění či dialogu a jiných metod získat co nejvíce informací, abych dokázal dítě diagnostikovat => co už umí, neumí jestli nemá např. ADHD atd.

(Trendy v přípravě pedagogů:)

- společnost v dnešní době klade na pedagogy velké nároky
- požadujeme, aby byl dobrý didaktik a odborník ve svém oboru, měl všeobecný rozhled, orientoval se ve speciální pedagogice
- je dobré zařadit do VŠ studia více hodin praxe (chceme více praktiků než teoretiků)
- je potřeba pozvednout status pedagoga v očích společnosti (člověk by se neměl stydět za to, že pracuje v pedagogické oblasti)
- přínosná je praxe v zahraničí v rámci zahraničních výměnných pobytů
- rozšiřování práce s IT technikou
- pedagogové by měli v rámci osobnostních předpokladů oplývat schopností individuálního přístupu k edukantům (každý člověk je jiný, pedagog by to měl chápat a svou práci tomu přizpůsobit)
- pedagog musí být schopen reagovat na rodinu a její změny; nutnost připravovat pedagogy na to, že budou přicházet s rodinou do interakce

Podobné materiály:

- [Komunikace – psychologie pro pedagogické školy](#)
- [Pedagogická psychologie a speciální pedagogika](#)
- [Pedagogika a její základní kategorie – maturitní otázka](#)